

تاثیر امر به معروف و نهی از منکر

تأثیری که امر به معروف و نهی از منکر در ساختمان شخصیت آدمی می‌گذارد، در حد یک معجزه است. ریاضتی که یک مُرتاض می‌کشد یا یک اهل سلوک برای اصلاح خودش انجام می‌دهد، این کار روی دست همه آنها است. خیلی فوق العاده است.

آقا...! اون مسیر طولانی و سختی که یک سالک اهل ریاضت! ریاضت های جدی! در بیست سی سال می رود و شاید به نتیجه برسد و یا نرسد، انسان با فرض امر به معروف صحیح و درست می تواند در چهار پنج سال برود و به نتیجه برسد! اگر درست و منظم اهل امر به معروف باشد! باور کن آقا! باور کن!

آیت الله جاودان (حفظه الله)

ماهنامه مشکات جمعه اول هر ماه پس از نماز جماعت مغرب و عشاء توزیع می گردد.

- ولادت حضرت امام محمد باقر (علیه السلام) - ۱۱ اردیبهشت
- شهادت حضرت امام علی النقی (علیه السلام) - ۱۳ اردیبهشت
- ولادت حضرت امام محمد تقی (علیه السلام) - ۲۰ اردیبهشت
- ولادت حضرت امام علی (علیه السلام) - ۲۳ اردیبهشت
- وفات حضرت زینب (علیها السلام) - ۲۵ اردیبهشت

در مسجد چه خبر؟

شما عزیزان می توانید نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود را از طریق پیام کوتاه به شماره ۰۲۹۱۷۵۰۰۰۰۵ ارسال نمایید. به بهترین نظرات جوایزی اهدا خواهد شد.

تهیه و تنظیم:

واحد فرهنگ کانون بقیة الله - مسجد صاحب الزمان (عج) رضه آباد پایین

www.shr-baghiyatolah.ir

عزیزانی که مایل به همکاری می باشند مطالب خود را به آدرس زیر ارسال نمایند.

E-Mail: Mahname.meshkat@yahoo.com

ویژه نامه امر به معروف
و نهی از منکر

تمام کارهای نیک و جهاد در راه خدا

در برابر امر به معروف و نهی از منکر

بیشتر از قطره ای در برابر دریای خروشان نیست.

نهج البلاغه، حکمت ۳۷۴، ص ۷۳۰

جهاد

امر به معروف

نهی از منکر

تولی

تبری

نماز

روزه

زکات

خمس

حج

امر به معروف و نهی از منکر در قرآن کریم

به طور کلی می توان گفت که ریشه و کلیات احکام شرعی را باید در قرآن کریم و شرح و تفصیل و شاخه های آن را در سنت جست. قرآن کریم در آیه های فراوانی به فریضه امر به معروف و نهی از منکر اشاره کرده است. در این جا به برخی از این آیات می پردازیم:

﴿يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَآمَرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَأُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ﴾
آل عمران- ۱۱۴

به خدا و روز واپسین ایمان می آورند، امر به معروف و نهی از منکر می کنند و در انجام کارهای نیک، پیشی می گیرند و آنها از صالحانند.

﴿وَلَتَكُنَّ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ﴾
آل عمران- ۱۰۴

باید از میان شما، جمعی دعوت به نیکی، و امر به معروف و نهی از منکر کنند و آنها همان رستگارانند.

﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ﴾

آل عمران- ۱۱۰
شما بهترین امتی بودید که به سود انسان ها آفریده شده اند، چه اینکه امر به معروف و نهی از منکر می کنید و به خدا ایمان دارید.

﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ...﴾

نحل- ۹۰
خداوند به عدل و احسان و بخشش به نزدیکان فرمان می دهد و از فحشا و منکر و ستم، نهی می کند...

از مجموع آیات فوق چنین بر می آید که امر به معروف و نهی از منکر دارای اهمیت بسیار زیادی از منظر قرآن کریم می باشد و همه احاد جامعه را شامل می شود.

احکام

سوال: امر به معروف و نهی از منکر چه شرایطی دارد و در این مورد وظیفه چیست؟

پاسخ: اگر کسی واجبی را انجام نمی دهد و یا معصیتی را به جا می آورد، در صورت تحقق شرایط ذیل بر دیگران واجب است او را امر به معروف و نهی از منکر نمایند: (۱) علم به حکم شرعی (۲) احتمال تأثیر (۳) اصرار بر ترك واجب و یا انجام دادن معصیت (۴) عدم مفسده .
و اگر کسی مستحبی را ترك و یا مکروهی را به جا می آورد، امر به معروف و نهی از منکر او مستحب است.

مسأله ی ۱۶۰۸ رساله آیت الله بهجت (ره)

سوال: منظور از عدم مفسده در امر به معروف و نهی از منکر چیست؟

پاسخ: مفسده در این جا عبارت است از ضرر جانی یا آبرویی و یا مالی قابل اعتنایی که در صورت وجود چنین مفسده ای امر به معروف و نهی از منکر بر انسان واجب نیست.

سوال: آیا جایز است اطفال را برای تمرین و عادت دادن به ترك معصیت و یا انجام دادن واجبات ادب کرد.

پاسخ: جایز است، خصوصاً در مراحل آخر، که به انجام واجب و ترك معصیت نزدیک تر است که اگر تأدیب نشوند، در بعضی از موارد منجر به ترك واجبات و انجام گناهان از طرف آنها می شود.

سوال: اگر در صلح و دید و بازدید، محرم و نامحرم رعایت نمی شود و یا نوارهای مبتذل پخش می شود، وظیفه ما چیست؟ **پاسخ:** باید آن ها را امر به معروف و نهی از منکر کرد و اگر تأثیر نکرد، باید آن مجالس را ترك نمود.

استفتائات آیت الله بهجت (ره)

أَيْنَ الرَّجْبِيُّونَ

امام موسی کاظم (علیه السلام) می فرمایند: رجب نام نهی است در بهشت از شیر سفیدتر و از عسل شیرین تر هرکس يك روز از ماه رجب را روزه بگیرد خداوند از آن نهی به او می نوشاند.^۱

در صحرای محشر که همه دلها نگران و همه چشمها اشکبار است، آوائی در گوشها طنین می اندازد که: «أَيْنَ الرَّجْبِيُّونَ» کجایند کسانی که ماه رجب را محترم شمرده و اعمالی از آن ماه را انجام داده اند. بدین ترتیب آن افراد، از دیگران جدا شده و به رضوان الهی داخل

می شوند.

۱- من لا يحضره الفقيه، ج ۲، ص ۵۶، ج ۲ - وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۳۵۰، ح ۳

وصیتنامه شهید سید مجتبی علمدار

عاشقی بود دلسوخته، وجودش با محبت حضرت زهرا علیها السلام آمیخته شده بود. از زمانی که پا در عرصه جهاد نهاد برای رزمندگان محور معنوی شده بود. سال ۷۵ عوارض شیمیایی به سراغش آمد. یکی از دوستانش می گفت: پدرم در زمان جنگ شهید شده بود. یک شب او را در عالم خواب دیدم که با دسته گلی زیبا به ساری آمده. از او سوال کردم پدر جان اینجا چه می کنی؟! گفت: امشب با شهدا و ... آمده ایم استقبال سید! صبح روز بعد خبر شهادت سید مجتبی علمدار در همه جا پخش شد.

علمدار عشق

... اولین وصیت من به شما راجع به نماز است. چیزی را که فردای قیامت به آن رسیدگی می کنند نماز است. پس سعی کنید در حد توان نمازهایتان را سر وقت بخوانید. قبل از شروع نماز از خداوند منان توفیق حضور قلب و خضوع و خشوع در نماز طلب کنید. ... به همه شما وصیت می کنم، قرآن را بخوانید، بیشتر (قرآن را) بشناسید، بیشتر عشق بورزید، بیشتر معرفت به قرآن داشته باشید و دردهایتان را با قرآن درمان کنید. سعی کنید قرآن انیس و مونس‌تان باشد، نه زینت دکورها و طاقچه‌های منزلتان. بهتر است قرآن را زینت قلبتان کنید.

شیعه‌ها، مسلمانها، حزب‌اللهی‌ها، بسیجی‌ها و ... نگذارید تاریخ مظلومیت شیعه تکرار شود. بر همه واجب است مطیع محض فرمایشات مقام معظم رهبری که همان ولایت فقیه است باشند. چون دشمنان اسلام کمر همت بسته‌اند تا ولایت را از ما بگیرند. شما همت کنید. متحد و یکدل باشید تا کمر دشمنان بشکنند و ولایت باقی بماند.

به شب اول قبر نکنم وحشت و ترس چون در آن لحظه حسین است که مهمان من است ... از اعماق قلبم می گویم، من از ظلمت و فشار قبر خیلی می ترسم. شما را به حق پنج تن آل عبا (قسم می دهم) تا می توانید برایم دعا کنید و نماز شب اول قبر را برای من بخوانید. زمانی که زیر تابوت مرا گرفتید و به سوی آرامگاه می برید تا می توانید مهدی (عج) و

فاطمه علیها السلام را صدا بزنید. شادی روحش صلوات

امام علی علیه السلام می فرمایند: خدا لعنت می کند کسانی را که به خوبی فرمان می دهند و خود آن را انجام نمی دهند و کسانی را که از زشتی‌ها باز می دارند و خود مرتکب آن می شوند.

نهج البلاغه، خطبه ۱۲۹

امام جواد علیه السلام می فرمایند: امر به معروف و نهی از منکر دو مخلوق الهی است، هر که آن‌ها را یاری و اجراء کند مورد نصرت و رحمت خدا قرار می گیرد و هر که آن‌ها را ترک و رها گرداند مورد خذلان و عقاب قرار می گیرد.

خصال صدوق، ص ۴۲، ح ۳۲

امام علی علیه السلام می فرمایند: امر به معروف و نهی از منکر نه آجلی را نزدیک می کنند و نه از روزی کم می نمایند، بلکه ثواب را دو چندان و پاداش را بزرگ می سازند و برتر از امر به معروف و نهی از منکر سخن عادلانه‌ای است نزد حاکمی ستمگر.

غررالحکم، ج ۲، ص ۶۱۱، ح ۳۶۴۸

امام باقر علیه السلام می فرمایند: امر به معروف و نهی از منکر راه و روش پیامبران و شیوه صالحان است و فریضه بزرگی است که دیگر فرایض به واسطه آن بر پا می شود، راه‌ها امن می گردد و درآمدها حلال می شود و حقوق پایمال شده به صاحبانش برمی گردد، زمین آباد می شود و (بدون ظلم) حق از دشمنان گرفته می شود و کارها سامان می پذیرد.

کافی، ج ۵، ص ۵۶، ح ۱

شیطان، سگِ درگاه خدا

توصیه ای از آیت الله شاه آبادی (ره): «شیطان، سگِ درگاه خداست. اگر کسی با خدا آشنا باشد، به او عوعو نکند و او را اذیت نکند.»

سگِ در خانه، آشنایان صاحب خانه را دنبال نکند. شیطان نمی گذارد کسی که آشنایی با صاحب خانه ندارد، وارد خانه شود. پس اگر انسانی با صاحب خانه در ارتباط است، می تواند از او بخواهد که سگِ خانه‌اش را از او کم کند و از صاحب خانه بخواهد که صدای آن سگ را بخواباند.

چهل حدیث، امام خمینی (ره)، ص ۵۲

داستان حضرت ابراهیم

حضرت ابراهیم که عموی خود را بت پرست می‌دید، برای بازداشتن او از این کار به او گفت: این مجسمه‌هایی که شما پایبند عبادت آنها شده‌اید، چه معنا دارد؟

﴿إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ﴾
سوره انبیاء- آیه ۵۲

از این بیان بسیار کوتاه، به چند اصل مهم در امر به معروف و نهی از منکر پی می‌بریم:

۱- کسی که امر به معروف می‌کند، باید از رشد و کفایت خاصی برخوردار باشد.

۲- در امر و نهی شرط سنی وجود ندارد. «قَالَ لِأَبِيهِ»

۳- امر و نهی را از نزدیکان شروع کنیم. «قَالَ لِأَبِيهِ»

۴- در نهی از منکر، ابتدا از منکرات بزرگ شروع کنیم. «مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ»

۵- در امر و نهی، مردم را به کرامت و شخصیت خودشان متوجه سازیم. «أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ»

۶- در نهی از منکر، گاهی باید يك نفر در برابر گروهی قرار گیرد. «لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ»

۷- در امر و نهی با شیوه سؤال، وجدانها را بیدار کنیم. «مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ»

۸- در امر و نهی، قاطعیت و صراحت داشته باشیم. «أَنْتُمْ وَ آبَائِكُمْ»

قرآن خطاب به مسلمانان می‌فرماید: ﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَ تَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ تُوْمِنُونَ بِاللَّهِ﴾ شما بهترین امتی هستید که بر مردم ظاهر شده‌اید. به شرط آنکه امر به معروف و نهی از منکر کنید.

آل عمران- ۱۱۰

امر به معروف کاری است که خداوند انجام می‌دهد: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ الْإِحْسَانِ﴾ چنانکه امر به منکر کار شیطان است: ﴿الشَّيْطَانُ يَعِدُّكُمْ الْفَقْرَ وَ يَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ﴾

امر به معروف يك وظیفه عمومی است. قرآن می‌فرماید: تمام مردان و زنان با ایمان نسبت به یکدیگر حق ولایت دارند تا یکدیگر را به معروف سفارش کنند و از منکر باز دارند. البته همواره در قرآن، امر به معروف، مقدم بر نهی از منکر به کار رفته است تا بفهماند که کارها را از راه مثبت پیگیری کنید و در جامعه، تنها انتقاد کننده نباشید.

مرکز پاسخگویی به سوالات دینی

حضرت مهدی (عج) در توقیع شریفی می‌فرمایند:

بسیار دعا کنید برای تعجیل فرج، که آن فرج شماست.

احترام به پدر و مادر

پیامبر خدا در پاسخ به سؤال از حق پدر بر فرزندش فرمود: «لَا يَسْمِيهِ بِاسْمِهِ وَلَا يَمْشِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَا يَجْلِسُ قَبْلَهُ وَلَا يَسْتَسِبُّ لَهُ»؛ پدر را به اسم صدا نزند، جلوتر از او راه نرود، قبل از او ننشیند و باعث نشود که دیگران به پدرش دشنام دهند. کافی، ج ۲، ص ۱۵۹، حدیث ۵ در قرآن کریم در مورد پدر و مادر در سیزده جا سخن به میان آمده است و در شش مورد با کلمه «احسان» و «حُسن» دستور به نیکی صادر گردیده است.

واژه «أَفَّ» که در آیه ﴿فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَفٌّ﴾؛ «به آنها اف نگو» از آن نهی شده، به معنی سبکترین و کوچکترین تعبیر نامؤدبانانه است که برای ابراز ناراحتی از آنها ممکن است گفته شود. از این تعبیر، وسعت دامنه احترام به پدر و مادر به خوبی فهمیده می‌شود.

سوره اسراء آیه ۲۳

هر چه کنی، به خود کنی

مرد فقیری بود که از راه فروش قالب‌های کره ای که همسرش در خانه درست می‌کرد روزگار می‌گذرانید. همسرش کره می‌ساخت و او آن‌را به یکی از بقالی‌های شهر می‌فروخت، آن زن کره‌ها را به صورت دایره های یک کیلویی می‌ساخت. مرد آن‌را به یکی از بقالی‌های شهر می‌فروخت و در مقابل مایحتاج خانه را می‌خرید. روزی مرد بقال به اندازه کره‌ها شک کرد و تصمیم گرفت آن‌ها را وزن کند. هنگامی که آن‌ها را وزن کرد، اندازه هر کره ۹۰۰ گرم بود. او از مرد فقیر عصبانی شد و روز بعد به او گفت: دیگر از تو کره نمی‌خرم، تو کره را به عنوان یک کیلو به من می‌فروختی در حالی که وزن آن ۹۰۰ گرم است. مرد فقیر ناراحت شد و سرش را پایین انداخت و گفت: ما در خانه ترازویی نداریم و یک کیلو شکر از شما خریدیم و آن یک کیلو شکر را به عنوان وزنه قرار

می‌دادیم!